

**Uchwała Nr III/17/2010
Rady Miejskiej w Człopie
z dnia 28 grudnia 2010 roku**

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na 2011 rok.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 Nr 142, poz. 1591 ze zm.) oraz art. 10 ust 1, 2, 3, 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. 2005 Nr 179, poz. 1485 ze zm.) Rada Miejska uchwala, co następuje:

§ 1.

Uchwala się Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na 2011 rok, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały oraz preliminarz wydatków w zakresie realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na 2011 rok.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Człopa.

§ 3.

Zmiany planu wydatków niniejszego programu dokonuje Burmistrz zgodnie z upoważnieniem zawartym w uchwale budżetowej.

§ 4.

Uchwała obowiązuje z dniem podjęcia z mocą od 1 stycznia 2011 roku.

**PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ**

Krzysztof Sawcyszyn

Uzasadnienie
do Uchwały Nr III/17/2010
Rady Miejskiej w Człopie
z dnia 28 grudnia 2010 roku.

w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania narkomanii na 2011 rok.

Zgodnie z ustawą z dnia 29.07.2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gminy. Realizacja zadań z tym związanych odbywa się na podstawie w/w ustawy oraz zgodnie z Gminnym Programem Przeciwdziałania Narkomanii, który zobowiązana jest uchwałać Rada Miejska.

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ

Krzysztof Sawczyszyn

PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII DLA GMINY CZŁOPA NA 2011 ROK

1. Wstęp

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na 2011 rok opracowany został zgodnie z treścią Ustawy o przeciwdziałaniu Narkomanii z dnia 29 lipca 2005r. oraz założeniami Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii. Jest to dokument określający politykę Miasta i Gminy wobec problemu narkomanii w ścisłej kooperacji z Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz lokalną strategią rozwiązywania problemów społecznych.

Program został opracowany w ramach udziału w szkoleniach „Tworzenie gminnych programów przeciwdziałania narkomanii” w oparciu o diagnozę sytuacji przeprowadzonej na terenie gminy Człopa.

2. Opis zjawiska na podstawie diagnozy

Diagnozę dotyczącą problemu narkomanii w Gminie Człopa opracowano na podstawie badań ankietowych i wywiadów. Badania ankietowe zostały przeprowadzone wśród uczniów Szkoły Podstawowej oraz uczniów Publicznego Gimnazjum w Człopie. Badania ankietowe przeprowadzono również wśród mieszkańców Miasta i Gminy Człopa. Do badań zostały wykorzystane ankiety opracowane przez Europejski Program Badań nad Używaniem Alkoholu i Środków Odurzających przez Młodzież Szkolną.

Przeprowadzono wywiady z pracownikami jednostek samorządowych zajmujących się problematyką społeczną :

- Pedagogiem Szkoły Podstawowej i Publicznego Gimnazjum w Człopie
- Posterunkowym Policji w Człopie
- Lekarzem rodzinnym Zespołowej Praktyki Rodzinnej w Człopie
- pracownikami socjalnymi Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Człopie
- Kuratorem Zawodowym Sądu Rejonowego w Wałczu
- Kuratorami Społecznymi Sądu Rejonowego w Wałczu
- Przewodniczącą GKRPA w Człopie

Szczegółowa diagnoza została zawarta w odrębnym dokumencie tj. raporcie projektu badawczego „Ocena problemu obecności oraz zażywania narkotyków na terenie Miasta i Gminy Człopa”.

Poniżej zostały przedstawione wnioski wynikające z przeprowadzonych badań stanowiące kompendium wiedzy na temat problemu uzależnień od środków psychoaktywnych w Gminie Człopa.

W wyniku przeprowadzonych badań zespół badawczy projektu ustalił iż, w Gminie Człopa istnieje problem narkomanii, który w szczególności dotyczy dzieci i młodzieży. Z przeprowadzonych badań ankietowych jednoznacznie wynika, że dzieci i młodzież mają dostęp do papierosów, alkoholu oraz narkotyków. W roli środka inicjującego używanie najczęściej pojawiają się papierosy a następnie alkohol w postaci piwa i wina. W miarę dorastania młodzież szkolna zażywa alkohol wysokoprocentowy, leki uspakajające i nasenne oraz narkotyki.

W porównaniu z problemami sięgania po alkohol problem używania i nadużywania środków psychoaktywnych jest znacznie mniejszy, jednak nie można przejść obojętnie wobec tego problemu, tym bardziej, że wiek inicjacji alkoholowej i narkotykowej jest bardzo niski. W przypadku inicjacji alkoholowej w wielu przypadkach jest to początek szkoły podstawowej a w narkotykowej średnia wieku kształtuje się na poziomie 14-15 lat, w skrajnych przypadkach jest to wiek 11-12 lat.

Z analizy ankiet wynika, że dostępność do alkoholu i papierosów jest bardzo łatwa. Sprzedawcy mimo uregulowań prawnych wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi łamią zakaz sprzedawania alkoholu i papierosów.

W związku z powyższym należy podjąć działania zmierzające do ograniczenia przede wszystkim podaży papierosów i alkoholu nieletnim oraz uświadomienia społeczeństwu istniejących zagrożeń z tytułu przyzwalania na zjawisko sprzedaży alkoholu i papierosów nieletnim.

Badania wykazały również, że dzieci nie mają określonych przez rodziców ścisłych zasad i obowiązków co do postępowania w domu i poza domem. Rodzice często nie wiedzą gdzie przebywają ich dzieci, jak spędzają wieczory i z kim się spotykają. Poza tym badana młodzież dysponowała dosyć wysokimi środkami finansowymi, które wydawane były bez kontroli rodziców.

Jako źródło zaopatrzenia w narkotyki najczęściej podawano dyskotekę, kolegów i znajomych, park, mieszkanie diler, szkołę oraz dom.

Ponad 50% ankietowanych na pytanie: „Ilu Twoich przyjaciół pali papierosy, pije napoje alkoholowe oraz zażywa substancje psychoaktywne” podało, że kilka osób. Znaczną grupę stanowią uczniowie, którzy wskazali znajomych zażywających narkotyki w szczególności:

- marihuanę

- haszysz
- amfetaminę
- kokainę
- heroinę
- sterydy anaboliczne
- środki wziewne
- środki uspakajające i nasenne
- polską heroinę
- ecstasy.

Z dalszej analizy ankiet wynika, że po zażyciu narkotyków i alkoholu badani uczniowie oczekują: odprężenia, poczucia, że są szczęśliwi, zapomnienia o swoich problemach.

Należy wnioskować również, że używanie substancji nielegalnych ma charakter eksperymentalny i okazjonalny, co nie wyklucza regularnego zjawiska zażywania narkotyków, powodujących poważne problemy zdrowotne.

W celu zwiększenia bezpieczeństwa dzieci i młodzieży, ograniczenia dostępu do narkotyków oraz uświadomienia rodzicom zagrożeń spowodowanych przebywaniem dzieci w miejscach niedozwolonych należy zwiększyć wieczorne patrole policyjne, mające na celu kontrolowanie miejsc, w których spotyka się młodzież a także odwożenie nieletnich do miejsca zamieszkania. O zaistniałym zdarzeniu z udziałem nieletniego powinna zostać powiadomiona dyrekcja szkoły do której uczęszcza uczeń. Pedagog szkolny powinien przeprowadzić rozmowę dyscyplinującą z rodzicami ucznia.

Badana młodzież posiada wiedzę na temat szkodliwości narkotyków i ryzyka, które wiąże się z zażywaniem narkotyków. Pomimo to marihuana obok alkoholu i papierosów staje się 3 pod względem popularności środkiem psychoaktywnym traktowanym przez młodzież nie jako narkotyk ale „naturalne zioło”. Nowym zjawiskiem jest łączenie marihuany i amfetaminy lub tabletek przeciwbólowych i uspakajających z alkoholem.

W związku z powyższym należy prowadzić cykliczne działania profilaktyczne zmierzające do podniesienia świadomości młodzieży przede wszystkim w zakresie ryzyka i skutków ubocznych zażywania środków psychoaktywnych.

Podobne wnioski co do obecności narkotyków w Gminie uzyskano z analizy ankiet przeprowadzonych wśród mieszkańców Gminy i wywiadów. Średnia wieku ankietowanych kształtowała się w granicach 21-58 lat. Ankietowani stwierdzają, że podstawowymi problemami w Gminie są:

- alkoholizm ze szczególnym zwróceniem uwagi na młodzież,
- narkomania,
- bezrobocie.

Dorośli mieszkańcy Gminy identyfikują problem osób uzależnionych od narkotyków, potwierdzają fakt zamieszkiwania osób uzależnionych i zażywających substancje psychotropowe na terenie Gminy. Twierdzą, że osoby te wymagają pomocy, leczenia i specjalistycznej opieki. Natomiast posiadają małą wiedzę na temat dystrybucji narkotyków na terenie Miasta i Gminy Człopa. Nie znają zespołu zjawisk psychicznych i somatycznych wynikających z działania środków odurzających lub substancji psychotropowych na organizm ludzki, gdyż dotychczas nie mówiono o tym problemie w kontekście Gminy i nie widzieli potrzeby zasięgania informacji o tego rodzaju zjawiskach. Nie mieli dotychczas świadomości, że problem może dotyczyć ich bliskich.

Należy więc podjąć działania zmierzające do uświadomienia społeczeństwu zagrożeń poprzez zorganizowanie szkoleń, wydanie ulotek informacyjnych, organizowanie spotkań dyskusyjnych.

Z przeprowadzonych wywiadów z przedstawicielami poszczególnych jednostek gminnych jednoznacznie wynika, że istnieje problem zażywania narkotyków wśród dzieci i młodzieży. Potwierdzenia tych danych nie ma w żadnych statystykach urzędowych.

W badaniach nie ujęto młodzieży ponadgimnazjalnej, gdyż na terenie Gminy nie znajduje się żadna szkoła średnia. Młodzież uczęszcza w celu kontynuowania nauki do Wałcza lub Trzcianki, gdzie ma duży większy dostęp do środków odurzających niż na terenie Gminy Człopa. Zakłada się więc, że problem zażywania narkotyków oraz ich dystrybucji w szczególności dotyczy tej populacji młodzieży.

Używanie substancji psychoaktywnych, legalnych i nielegalnych, stało się więc społeczną rzeczywistością. Narkotyki wymagają zajmowania się nimi w sposób realny i odpowiadający ich dynamice. Złożoność, wielowymiarowość problematyki narkotykowej polega na przenikaniu się wątków związanych z problematyką zdrowia, zagadnień społecznych, ekonomicznych i aspektów bezpieczeństwa. Stąd szczególnie konieczne jest wypracowanie zintegrowanej polityki Gminnej przeciwdziałania narkomanii w celu ograniczenia podaży jak i popytu na substancje odurzające.

Aby działania podjęte w programie przyniosły założony cel wszystkie instytucje powinny działać według zasad partnerstwa. Sukces bowiem Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w znacznym stopniu zależy od tego czy uda się stworzyć szeroką koalicję instytucji, organizacji i osób gotowych uczestniczyć w jego realizacji.

Działania podjęte w ramach programu powinny zmierzać do wykorzystania istniejących już zasobów i wypracowania spójnej strategii ochrony zdrowia publicznego.

3. Definicja celów gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii

Po etapie analizy i diagnozy został określony problem główny oraz jego przyczyny. Następnie dokonano wyboru problemów, których rozwiązanie będzie celami programu.

Kryterium wyboru problemów stanowił fakt, iż najbardziej podatni na używanie środków psychoaktywnych na terenie Gminy Człopa są ludzie młodzi. Najlepszym sposobem zapobiegania tym problemom jest zapewnienie młodzieży właściwych perspektyw. Najskuteczniejszymi strategiami profilaktycznymi są strategie angażujące szkołę i rodzinę. Profilaktyka przynosi najlepsze efekty wtedy, gdy współpracują rodzina, szkoła i całe społeczeństwo. Kluczową rolę w zapobieganiu i leczeniu problemów wynikających z alkoholizmu i narkomanii młodzieży odgrywa zrozumienie i uwzględnienie wpływu grupy rówieśniczej. Tylko wtedy, gdy młodzież nauczy się rozumieć siebie oraz motyw swego postępowania i brać za nie odpowiedzialność, nastąpi ograniczenie poszukiwania alkoholu i środków odurzających.

Istotą działań profilaktycznych jest przeciwdziałanie zagrożeniom, których wystąpienie lub spotęgowanie w przyszłości wydaje się wysoce prawdopodobne. Powszechnie uważa się, że skuteczna profilaktyka jest optymalnym sposobem hamowania rozwoju lub ograniczania skali zjawisk uznanych za niekorzystne i dolegliwe społecznie. Z tego względu są znacznie bardziej opłacalne niż kosztowne działania naprawcze konieczne w sytuacji, gdy zaskakująco wzrasta skala wcześniej nie dostrzeganych lub bagatelizowanych niepożądanych zjawisk.

Ostatnie rekomendacje Światowej Organizacji Zdrowia promują działania zmierzające do upowszechniania zdrowych stylów życia, a jednym z elementów zdrowego stylu życia jest powstrzymanie się od nadużywania substancji psychoaktywnych, w tym narkotyków. Osiągnięcie takiego celu ogólnego jest możliwe jedynie poprzez ścisłą interdyscyplinarną współpracę i ścisłą koordynację działań wielu instytucji. Zakłada się, że im większy jest popyt na zdrowe style życia, tym mniejszy na używanie substancji psychoaktywnych. Warto dodać, że efektywne działania profilaktyczne zmierzające do ograniczania używania środków odurzających mogą promieniować korzystnie na szersze aspekty życia społecznego, zapobiegać przestępczości, chronić zdrowie, zapobiegać problemom szkolnym i rodzinnym.

Dla właściwego ukierunkowania podejmowanych działań istotne jest przedstawienie problemów narkotykowych oraz zasobów umożliwiających prowadzenie działalności profilaktycznej.

Sformułowane cele są wynikiem procesu identyfikacji problemów uzyskanych w drodze przeprowadzonej diagnozy.

Podstawowe cele programu

1. Zwiększenie zaangażowania społeczności lokalnej w zapobieganiu używania środków psychoaktywnych przez dzieci i młodzież.
2. Podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem narkotyków i innych środków psychoaktywnych.
3. Budowanie skutecznych form kontroli społecznej nad szkodliwymi formami postępowania osób używających narkotyki.
4. Zwiększenie skuteczności i dostępności terapii dla osób uzależnionych od narkotyków oraz członków ich rodzin.

Cele te można osiągnąć poprzez:

1. Prowadzenie działalności edukacyjno-informacyjnej:
 - uwzględnienie problematyki uzależnień w lokalnej strategii rozwiązywania problemów społecznych,
 - wspieranie szkół w rozwijaniu działań profilaktycznych poprzez udział w Kampaniach,
 - rozpowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych z zakresu profilaktyki narkomanii wśród dzieci, młodzieży i rodziców.
2. Zwiększenie dostępności terapii i profilaktyki dla osób uzależnionych i współuzależnionych:
 - ułatwienie osobom uzależnionych dostępu do pomocy profesjonalnych placówek odwykowych,
 - zatrudnienie psychoterapeuty ds. uzależnień oraz psychologa,
 - budowanie wzajemnej akceptacji społecznej, które częściowo ograniczają dostępność oraz zmniejszają swobodę konsumpcji narkotyków.
3. Zapobieganie negatywnym następstwom używania narkotyków i innych środków psychoaktywnych.
 - współpraca z kuratorami sądowymi sprawującymi nadzór nad osobami poddanymi leczeniu odwykowemu,
 - zwiększenie skuteczności interwencji prawno-administracyjnej wobec przemocy i innych zaburzeń funkcjonowania rodzin powodowanych używaniem narkotyków,

Środki na realizację zadań wynikających z uchwały pochodzić będą z opłat z tytułu wydawanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych. Jednostkę realizującą zadania będzie Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Człopie.

**PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ**

Krzysztof Sawczyszyn

**PRELIMINARZ WYDATKÓW W ZAKRESIE REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA
NARKOMANII.**

1.	4300	Prowadzenie lokalnych kampanii edukacyjnych związanych z profilaktyką narkomanii.	Udział gminy w ogólnopolskiej Kampanii „Zachowaj Trzeźwy Umysł”, organizowanie festynów, obchodów lokalnych dni,	1.300,00
2.	4210	Zapobieganie narkomanii	Organizowanie różnych form profilaktyki dla uczniów w tym zakresie. Zakup broszur informacyjnych.	500,00
RAZEM				1.800,00

PRZEWODNICZĄCY
RADY MIEJSKIEJ

Krzysztof Sawczyszyn